

Notat vedr. vandforsyning til brandslukning og kontrol af brandhaner

Sagsbehandler Flemming Nygaard-Jørgensen
Sagsnr. 14.01.09-G01-4-19

Serviceniveauet for vandforsyning til brandslukning er beskrevet i plan for den risikobaserede dimensionering af redningsberedskab, som er behandlet og godkendt i Beredskabskommissionen den 24. januar 2024, og er sendt til behandling med henblik på vedtagelse i ejerkommunerne i løbet af foråret 2024.

3.7 Vandforsyning

Vandforsyningen til brandslukning i hele dækningsområdet er baseret på dels udrykningskøretøjernes vandkapacitet og dels på enkelte kraftfulde brandhaner (vandydelse på min. 1.500 l/min.).

Det samlede antal brandhaner i dækningsområdet overstiger 1.400 stk., men som det fremgår af bilag D "Plan for vandforsyning til brandslukning" er der valgt at fokusere på ca. 10 – 40 stk. centralt placeret brandhaner pr. kommune, der ud fra deres vandydelse og strategiske placering muliggør tilstrækkelig vandforsyning til brandslukning.

Vandforsyningen ved større brande vil typisk foregå ved, at der køres pendulfart med tankvogne.

Forudsætningen dertil er, at hver kommune minimum er dimensioneret med 2 tankvogne (samlet min. 16.000 l. vand), hvilket muliggør at man i opstartsfasen ved en stor brand har kontinuerlig vandforsyning indtil assisterende styrker kan give fremmøde.

Assistance til vandforsyning rekvireres i første omgang indenfor dækningsområdet sekundært ved naboberedskaber og niveau 3-beredskabet.

Som supplement til vandtankvognene har Midt- og Sydsjællands Brand & Redning i dag 1 stk. slangetender samt mobilt vandkar.

Det er hensigten at brandhaner, der ikke indgår i "Plan for vandforsyning til brandslukning" med tiden nedlægges. Dette vil typisk ske ifm. reovering af vandforsyningsnettet.

Der opereres ikke med branddamme, men ved større brande i landområderne kan der evt. hentes slukningsvand ved søer, åer, moser, kyster o. lign. åbne naturlige vandforråd.

Planen for vandforsyning til brandslukning er et bilag til den planen for den risikobaserede dimensionering af redningsberedskabet, der fastlægger den strategiske hensigt for området. Her er det primært Midt- og Sydsjællands Brand & Rednings (MSBR) egne vandtankvogne, udvalgte brandhaner samt assistance med vandtankvogne fra naboberedskaber og Beredskabsstyrelsen, der udgør vandforsyningskapaciteten. Sekundært vil vandforsyning fra naturen i form af søer, åer mv. også blive anvendt, hvor dette er hensigtsmæssigt.

I MSBR's dækningsområde er der mere end 1.400 brandhaner, der er etableret ud fra tidligere regler på området. I MSBR's plan for vandforsyning til brandslukning, er der på tværs af

ejerkommunerne udvalgt 106 brandhaner, der opfylder de valgte kriterier for vandydelse og afstand/køretid.

Der er ikke gennemført en målrettet information til berørte vandværker og forsyningsselskaber omkring MSBR's plan for vandforsyning til brandslukning, men det er MSBR's oplevelse at en del vandværker og forsyningsselskaber har kendskab til planen, og dermed er orienteret om, hvilke brandhaner der indgår i planen.

Der er dialog med nogle vandværker og forsyningsselskaber (primært de større med stort ledningsnet og dermed forholdsvis mange brandhaner tilknyttet) om, at brandhaner, der ikke indgår i MSBR's plan, kan nedlægges/fjernes i forbindelse med, at der alligevel skal foretages arbejde på ledningsnettet. Dette for at minimere udgifterne hertil.

Såfremt alle brandhaner, som ikke længere indgår i planen for vandforsyning til brandslukning, skulle nedlægges her og nu ville det, med en estimeret pris fra Faxe Vandværk fra 2024, medføre en omkostning i størrelsesordenen ca. 21 mio. kr.

Det er dog langt fra sikkert at denne pris kan holdes, da erfaringen fra andre tidligere nedlæggelser af brandhaner er, at omkostningen har været både det dobbelte og tredobbelte af prisen fra Faxe Vandværk.

Beløb der ikke er i nuværende driftsbudget.

Eftersyn og kontrol af brandhaner

På baggrund af en henvendelse fra Faxe Vandværk den 28. december 2018, hvor der bl.a. spørges til en plan for nedtagning af de brandhaner, der ikke indgår i MSBR's plan for vandforsyning til brandslukning, og hvor der stilles krav om gennemskylning af alle brandhaner to gange årligt for at undgå stillestående vand i ledningsnettet og dermed sikre vandkvaliteten, har MSBR undersøgt regler og kutyme på området.

Undersøgelsen har bl.a. omfattet, hvordan proceduren for kontrol og gennemskylning af brandhaner var ved beredskaberne inden dannelsen af MSBR, samt spørge ved NK-Forsyning, Ringsted Forsyning og Vordingborg Forsyning, hvordan de forholder sig til behovet for gennemskylning af brandhanerne.

MSBR har også forsøgt at afdække ansvarsforholdet i forhold til ansvaret for kvaliteten af drikkevandet. Ind til videre er der ikke noget der tyder på, at redningsberedskabet har et objektivt ansvar for vandkvaliteten i vandforsyningsnettet. Det påhviler det enkelte vandværk/forsyningsselskab.

Redningsberedskabet har ansvaret for, at sikre en tilstrækkelig vandforsyning til brandslukningen herunder at brandhanerne fungerer.

Proceduren i redningsberedskaberne for kontrol og gennemskylning af brandhaner inden dannelsen af MSBR var forskellig

- I Faxe Kommune kontrollerede redningsberedskabet brandhanerne en gang årligt, og de brandhaner, der havde været i brug siden sidste kontrol, blev afprøvet og gennemskyllet
- I Næstved Kommune blev brandhanerne kontrolleret og gennemskyllet hvert tredje år af redningsberedskabet
- I Ringsted Kommune var og er ansvaret for kontrol og gennemskylning overgivet til Ringsted Kommune, der foretager dette en gang årligt
- I Vordingborg Kommune var der ikke nogen fast procedure for kontrol og gennemskylning

Opgaver og ressourcer, der blev overført ved dannelsen af MSBR afspejler ovenstående procedurer.

Gennem en dialog med NK-Forsyning, Ringsted Forsyning og Vordingborg Forsyning, har MSBR ikke kunne få bekræftet påstanden om nødvendigheden af at gennemskylle brandhanerne to gange årligt.

Undervejs i undersøgelsen og dialogen er der også opstået et billede af, at situationen med stillestående vand i ledningsnettet ikke kun hænger sammen med ubenyttede brandhaner, men også gør sig gældende ved fx stikledninger til ubenyttede, tomme ejendomme og sprinkleranlæg samt andre "blinde" rørender, der ikke gennemskylles.

Gennem dialogen med de nævnte forsyningsselskaber er der opstået en forståelse af, at den reelle risiko for alvorlig forurening af drikkevandet fra stillestående vand i rørene til ubenyttede brandhaner kan betragtes som forholdsvis lille.

Det vurderes at en medarbejder i gennemsnit kan nå at kontrollere og gennemskylle 10-12 brandhaner på en arbejdsdag. Ved en kontrol og gennemskylning af alle ca. 1.400 brandhaner to gange årligt vil det betyde, at der skal anvendes mellem 1,1 – 1,3 årsværk til opgaven svarende til en lønudgift på ca. 481 t. kr. – 568 t. kr.

Ressourcer der ikke er indeholdt i nuværende driftsbudget.

Vurdering

Med de nuværende ressourcer vurderes det ikke muligt at gennemføre en kontrol og gennemskylning af alle ca. 1.400 brandhaner i MSBR's dækningsområde.

Det er MSBR's vurdering, at redningsberedskabet ikke har noget objektivt juridisk ansvar for vandkvaliteten i vandforsyningernes ledningsnet, men alene har et ansvar for at prioriterede brandhaner er funktionsdygtige.

Det vurderes, at det med den nuværende økonomi for MSBR ikke er muligt at gennemføre en systematisk nedlæggelse af de ca. 1.300 brandhaner, der ikke længere indgår i planen for vandforsyning til brandslukning.

MSBR sikrer at de prioriterede 106 brandhaner i plan for vandforsyning til brandslukning kontrolleres en gang årligt med henblik på at sikre de er funktionsduelige, og MSBR vil være i dialog med berørte vandværker omkring fjernelse af de ca. 1.300 brandhaner, der ikke længere indgår i vandforsyningsplanen, om at de kan fjernes når der alligevel skal foretages arbejde på det berørte vandledningsnet. Denne merudgift ved ledningsarbejdet afholdes af MSBR.

Flemming Nygaard-Jørgensen
Beredskabsdirektør